

Επαναληπτικές Ασκήσεις (Lectio XLI, XLII, XLIV)

A. KEIMENA

Να μεταφράσετε τα πιο κάτω αποσπάσματα:

- I. Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris, sermone abhinc multis **annis** iam obsoleto uteris, quod **neminem** scire atque intellegere vis, quae dicas. Quin, homo inepte, taces, ut consequaris, quod vis? Sed antiquitatem tibi placere dicis, quod **honesta** et bona et modesta sit. Sic ergo vive, ut viri antiqui, sed sic **loquere**, ut viri aetatis nostrae; atque id quod a C. Caesare scriptum est, habe semper in memoria et in pectore: «tamquam scopulum, sic fugias verbum insolens atque **inauditum**».
(Lectio XLI)
- II. Sententiis aluērunt coniurationemque **nascentem** non **credendo** confirmaverunt: quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi, verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent». Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum **fore**, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.
(Lectio XLII)
- III. Haec est tyrannorum vita, in qua nulla fides, nulla caritas, nulla fiducia **benevolentiae** stabilis esse potest: tyrannis omnia semper suspecta atque sollicita sunt; nullus locus amicitiae eis est. Nescio enim quis possit diligere eum, quem metuat, aut eum, **a quo se metui** putet. Coluntur tamen simulatione dumtaxat ad tempus. Quodsi **forte**, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes **amicorum**.
(Lectio XLIV)

ΜΕΡΟΣ Β': ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. α) Από τα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση, να εντοπίσετε και να γράψετε τέσσερις (4) λέξεις της λατινικής που παρουσιάζουν σημασιολογική και ετυμολογική συγγένεια με την ελληνική γλώσσα (αρχαία ή νέα), δηλώνοντας και τη σχετική ελληνική λέξη. Να εξαιρεθούν τα κύρια ονόματα.

β) Από τα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση, να γράψετε μία (1) ετυμολογικός και σημασιολογικός συγγενή λέξη, προερχόμενη από κάποια από τις σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες, δηλώνοντας και τη γλώσσα προέλευσης (αγγλική ή γαλλική ή γερμανική ή ισπανική ή ιταλική) για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

intellegere, inauditum, auctoritatem, caritas, suspecta

2. α) Από τα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση, να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τις πτώσεις της στήλης Β'. Στη στήλη Β' περισεύουν τρεις (3) επιλογές.

A' Στήλη	B' Στήλη
α) sermone	1. αφαιρετική πληθυντικού
β) tibi	2. δοτική πληθυντικού
γ) Sententiis	3. αφαιρετική ενικού
δ) neminem	4. ονομαστική ενικού
ε) fides	5. δοτική ενικού
στ) inopes	6. αιτιατική ενικού
	7. γενική ενικού
	8. ονομαστική πληθυντικού
	9. αιτιατική πληθυντικού

β) Από τα κείμενα που δόθηκαν για μετάφραση, να μεταφέρετε τους πιο κάτω τύπους στον αντίθετο αριθμό:

pectore, insolens, multi, id, stultum, qua, tempus, amicorum

γ) Να γράψετε τους άλλους βαθμούς των πιο κάτω τύπων (μονολεκτικά). Στην περίπτωση επιθέτου να διατηρήσετε αμετάβλητα την πτώση, τον αριθμό και το γένος.

multis, obsolete, inepte, honesta, bona, modesta, antique, insolens (XLI)

multi, improbi, imperiti, crudeliter, regie, stultum, improbum (XLII)

stabilis, suspecta, sollicita, forte (XLIV)

3. Να τρέψετε τους πιο κάτω ρηματικούς τύπους σύμφωνα με την οδηγία που ακολουθεί. Όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενό τους στο κείμενο.

α. **loquaris:** απαρέμφατο ενεστώτα και παρακειμένου

β. **uteris:** γ' πρόσωπο ενικού οριστικής παρατατικού και προστακτικής μέλλοντα

γ. **vis:** στο ίδιο πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα και παρατατικού

δ) **dicis**: αφαιρετική πτώση γερονδίου και σουπίνου

ε) **aluērunt**: στο ίδιο πρόσωπο οριστικής και υποτακτικής υπερσυντελικού ίδια φωνή

στ) **pervenerit**: α' πρόσωπο πληθυντικού οριστικής και υποτακτικής μέλλοντα, ίδια φωνή

ζ) **fateatur**: β' πρόσωπο πληθυντικού οριστικής παρακειμένου και μετοχή παρακειμένου και στα τρία γένη.

η) **potest**: στο ίδιο πρόσωπο υποτακτικής όλων των χρόνων.

θ) **fit**: β' πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα και απαρέμφατο μέλλοντα.

ι) **cecidērunt**: στο ίδιο πρόσωπο οριστικής ενεστώτα και συντελεσμένου μέλλοντα την ίδια φωνή.

4. α) Να εντοπίσετε και να διορθώσετε το συντακτικό σφάλμα σε κάθε πρόταση που ακολουθεί. Στο τετράδιο απαντήσεων να γράψετε μόνο το σφάλμα και τη διόρθωσή του.

i. Imperator militibus persuadet ut pugnarent.

ii. Urbs a nobis delenda erat.

iii. Hostes legatos pacem petitu miserunt.

β) Ποια από τις πιο κάτω προτάσεις είναι συντακτικώς ορθή; Να αιτιολογήσετε μόνο την απάντηση που θεωρείτε ορθή.

i. Exercitus multus Romanorum deleti ab Hannibale, Caesar multas urbes expugnavit.

ii. Exercitus multi Romanorum deleti ab Hannibale, Caesar multas urbes expugnavit.

iii. Exercitus multus Romanorum deletus ab Hannibale, Caesar multas urbes expugnavit.

iv. Exercitibus multis Romanorum deletis ab Hannibale, Caesar multas urbes expugnavit.

5. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους πιο κάτω τύπους που είναι υπογραμμισμένοι στα διδαγμένα κείμενα για μετάφραση:

annis, neminem, honesta, loquere, inauditum, nascentem, credendo, fore, iste, benevolentiae, a quo, forte, se, metui

6. Να αναγνωρίσετε τις πιο κάτω προτάσεις (είδος, εισαγωγή, εκφορά, αιτιολόγηση εκφοράς, ακολουθία των χρόνων):

i. proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris

ii. quod neminem scire atque intellegere vis

iii. qui non videat coniurationem esse factam

iv. quis possit diligere eum

7. α) Στην πιο κάτω πρόταση να αποδώσετε τον προσδιορισμό του σκοπού με τέσσερις (4) ισοδύναμους συντακτικώς τρόπους:

ut consequaris

β) Να μετατραπεί η πιο κάτω δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση σε μετοχική:

quod neminem scire atque intellegere vis

γ) Να αναλύσετε την υπογραμμισμένη μετοχή σε δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση:

Sententiis aluērunt coniurationemque nascentem.

8. Να αναγνωρίσετε τους πιο κάτω υποθετικούς λόγους και να τους μετατρέψετε στα άλλα δύο είδη.

i. si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent.

ii. Quodsi forte ceciderunt tum intellegitur.

9. Να αποδώσετε το κείμενο που ακολουθεί στα Ελληνικά:

Quae cum ita sint, Catilina, perge quo coepisti: egredere aliquando ex urbe; patent portae; proficiscere. Nimium diu te imperatorem tua illa Manliana castra desiderant. Educ tecum etiam omnis tuos, si minus, quam plurimos; purga urbem. Magno me metu liberaveris, modo inter me atque te murus intersit. Nobiscum versari iam diutius non potes; non feram, non patiar, non sinam.

(Cicero, In Catilinam, I, 10)

Άγνωστες λέξεις
 Cum = αιτιολογικός σύνδεσμος
 Pergo = προχωρώ
 Pateo, patui, patere (2) = είμαι ανοιχτός
 Proficisor, profectus sum, proficisci
 (αποθ. 3) πορεύομαι
 Nimium = υπερβολικά
 Purgo (1) = καθαρίζω
 Modo (+ υποστ.) = αρκεί μόνο
 Intersum – fui- esse = παρεμβάλλομαι
 Versor (1) = συνναστρέφομαι
 Fero = αντέχω
 Patior, passus sum, pati = ανέχομαι

10. Να μεταφέρετε το κείμενο που ακολουθεί στα Λατινικά:

Ο Μάνιος Κούριος Δέντατος χρησιμοποιούσε με ευχέρεια τον λόγο, για να μιλά με διαύγεια ώστε να τον καταλαβαίνουν οι πολίτες. Εάν αποφεύγει τις λέξεις τις πρωτάκουστες και τις ασυνήθιστες, τα λόγια μένουν πάντα στη μνήμη και την καρδιά τους.